

IM. STEFANA
**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 8 lipca 2016 r.

Szanowny Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

Działające przy Fundacji im. Stefana Batorego **Obywatelskie Forum Legislacji** zrzesza ekspertów, naukowców i przedstawicieli organizacji pozarządowych zaangażowanych w działania na rzecz poprawy jakości procesu tworzenia aktów prawnych oraz otwarcia go na głos obywateli. W naszej działalności, którą prowadzimy od 2009 roku, zwracamy uwagę na przejrzystość i transparentność procesu legislacyjnego: zarówno na etapie rządowym, jak i parlamentarnym.

W ramach prac Obywatelskiego Forum Legislacji od ponad dwu lat prowadzimy monitoring prac nad projektami aktów prawnych pod kątem zgodności procesu legislacyjnego z Regulaminem pracy Rady Ministrów, a także Regulaminami Sejmu i Senatu. Na podstawie doświadczeń zdobytych w ramach tych działań, chcielibyśmy zwrócić uwagę Pana Marszałka na dwa istotne zagadnienia dotyczące sejmowego etapu prac legislacyjnych.

1. Konsultacje zarządzane przez Marszałka

Zgodnie z art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu, „w wypadku komisyjnych i poselskich projektów ustaw, w stosunku do których nie przeprowadzono konsultacji, Marszałek Sejmu przed skierowaniem do pierwszego czytania kieruje projekt do konsultacji w trybie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach”.

Naszym zdaniem jest to niezwykle istotny mechanizm. Przeprowadzenie w tym trybie konsultacji umożliwia wypowiedzenie się zainteresowanym podmiotom na temat proponowanych zmian w prawie. Dzięki temu posłowie mogą zapoznać się z argumentami dotyczącymi projektów przedstawianymi przez różne strony i na podstawie szerszej wiedzy – w odpowiedzialny sposób podjąć ostateczne decyzje. W naszej ocenie służy to jakości stanowionego prawa.

W tym kontekście zwracamy uwagę, że niejasne są zasady, na jakich Marszałek Sejmu kieruje projekt do konsultacji. W konkretnych przypadkach nie wiadomo również, kto został zaproszony do przedstawienia stanowiska i jak długo trwają konsultacje.

Proponujemy, by proces ten był możliwie jak najbardziej transparentny. Służyłoby temu załączanie - na stronie internetowej Sejmu - do projektu ustawy, dokumentu zawierającego decyzję Marszałka w sprawie

przeprowadzenia konsultacji, w tym informacji o terminie, do którego zainteresowani powinni przedstawić swoje stanowiska oraz wykazu podmiotów, do których skierowano imienne zaproszenia. Uważamy, że transparentność zasad konsultacji powinna dotyczyć poselskich i komisyjnych konsultacji projektów ustaw w takiej samej mierze jak dotyczy projektów rządowych.

2. Dostępność dokumentów towarzyszących procesowi legislacyjnemu

Zwróciliśmy także uwagę na niejednorodną praktykę dotyczącą publikowania na sejmowych stronach internetowych opinii i stanowisk przesyłanych przez obywateli, organizacje społeczne oraz instytucje publiczne.

Przykładem sytuacji pokazującej rozbieżne podejście do tej sprawy jest *projekt ustawy o działaniach antyterrorystycznych* (druk sejmowy nr 516). Na sejmowych stronach internetowych dostępna jest opinia Krajowej Rady Sądownictwa, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz Fundacji ePaństwo. Tymczasem z informacji pochodzących od członków Obywatelskiego Forum Legislacji wynika, że własne opinie dotyczące ustawy przesyłały na ręce Marszałka Sejmu także m.in. Fundacja Panoptykon i Helsińska Fundacja Praw Człowieka.

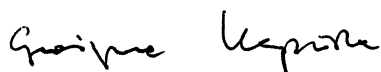
Nie jest to jedyny przykład sytuacji, w której brakuje jednolitej praktyki dotyczącej publikowania dokumentów wpływających do Sejmu w trakcie prac legislacyjnych nad projektem ustawy. Obywatele czy organizacje pozarządowe nie wiedzą, do kogo przysłać opinie na temat projektów tak, by trafiły one do posłów pracujących nad projektem – nie sprzyja to włączaniu aktywnych obywateli w proces legislacyjny. Co więcej, brak jest jednolitej praktyki dotyczącej publikacji dokumentów na stronach sejmowych. To z kolei zmniejsza transparentność procesu legislacyjnego, bowiem jego obserwatorzy (np. dziennikarze, czy przedstawiciele organizacji obywatelskich) nie wiedzą jakie opinie zostały przesłane do organów sejmowych, które materiały trafiły do posłów, a także sami nie mogą się z nimi zapoznać.

Prosimy o poinformowanie nas, czy istnieje jednolita praktyka przedstawiania opinii do procedowanych projektów ustaw w sposób zapewniający zarówno dalsze przesłanie ich posłom pracującym nad projektem (np. w ramach komisji lub podkomisji), jak i publikowania na stronach sejmowych.

Będziemy wdzięczni za ustosunkowanie się do podniesionych w liście zagadnień.

Z wyrazami szacunku,

w imieniu członków Obywatelskiego Forum Legislacji

Grażyna Kosińska
ekspert programu Odpowiedzialne Państwo

Obywatelskie Forum Legislacji działa przy Fundacji im. Stefana Batorego od 2009 roku. W jego skład wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych, kancelarii prawnych, środowiska akademickiego oraz zarejestrowani lobbyści. Celem Forum są działania na rzecz poprawy jakości prawa, transparentności procesu jego stanowienia oraz poszerzenia partycypacji obywateli w tym procesie. Więcej o Forum można przeczytać na stronie:

http://www.batory.org.pl/programy_operacyjne/przeciw_korupcji/przejrzystosc_w_procesie_stanowienia_prawa_1